

Risico's digitaal werken voor duurzame toegankelijkheid informatie

De Zuidelijke Rekenkamer vindt dat de provincie Noord-Brabant een overkoepelende provinciale visie op informatiebeleid moet formuleren. Door het ontbreken hiervan loopt de provincie bij de invoering van volledig digitaal werken het risico dat informatie onvoldoende duurzaam toegankelijk is.

In juni 2013 hebben Gedeputeerde Staten (GS) besloten om gedurende een proefperiode van 1 juli 2013 tot 1 november 2014 het hybride (papier en digitaal) archief te vervangen door een volledig digitaal archief. GS hebben de Zuidelijke Rekenkamer verzocht om te onderzoeken in hoeverre de digitalisering inwerkt op de kwaliteit van dossiervorming en archivering. De rekenkamer heeft dit verzoek gehonoreerd en de vernietiging van de archiefbescheiden onderzocht binnen de bredere context van het proces naar volledig digitaal werken.

De rekenkamer heeft in de maanden april tot en met augustus 2014 onderzocht of de provincie Noord-Brabant voldoende heeft gewaarborgd dat de informatie in het stadium van volledig digitaal werken en tijdens het traject daar naartoe geordend en toegankelijk is en voldoet aan de regels die de Archiefwetgeving aan de provincie als zorgdrager stelt.

De rekenkamer concludeert dat het vervangingsproces, zoals dat tijdens de onderzoeksperiode werd uitgevoerd, zorgvuldig was opgezet. Tijdens dit proces was de scankwaliteit van de digitale documenten voldoende gewaarborgd. In 2015 zullen binnen de provincie grote veranderingen worden aangebracht in het digitale werken, die gevolgen hebben voor de manier waarop digitale documenten worden gearchiveerd. Dit betekent dat de condities waaronder het vervangingsproces van inkomende papieren documenten zich afspeelt, ook gaan veranderen. De rekenkamer acht dit, zeker in de beginfase na de invoering van de nieuwe werkwijze, een punt van zorg. Er bestaat een kans dat documenten door fouten digitaal niet vindbaar zijn. De rekenkamer concludeert dat de provincie dit risico nog niet in beeld heeft gebracht en niet heeft voorzien in maatregelen om dit te ondervangen.

De rekenkamer constateert, net als in haar onderzoek Strategisch Informatiebeleid van 2011, dat de provincie niet beschikt over een overkoepelende provinciale visie op informatiebeleid en een daarvan afgeleid strategisch en operationeel beleid op informatiebeheer. De provincie gaat bij de uitvoering van de Archiefwet uit van een te smalle scope door als uitgangspunt te nemen dat alleen de transparantie en reconstrueerbaarheid van de besluitvorming gewaarborgd dienen te worden. De rekenkamer benadrukt dat transparantie en controleerbaarheid niet alleen gelden voor de besluitvorming, maar voor het gehele provinciale handelen. De rekenkamer concludeert dat de provincie onvoldoende zicht heeft op de systemen waarbinnen informatie wordt opgeslagen en/of verwerkt. Verschillende informatiestromen worden niet gearchiveerd, conform de uitgangspunten van de Archiefwet. Hierdoor loopt de provincie risico's wat betreft reconstrueerbaarheid van het provinciale handelen en juridische bewijslast. Binnen de organisatie is het beleidsmatig omgaan met archiveringsvraagstukken niet belegd.

Aanbevelingen

De rekenkamer vindt dat PS een i-Visie op informatiebeleid en -beheer moeten vaststellen. Deze dient gebaseerd te zijn op een analyse van ongestructureerde informatie (documenten, uitwisselingen op informatieplatforms en uitingen op social media) en gestructureerde informatie (zoals binnen SAP en systemen met databestanden).

De rekenkamer stelt voor dat GS deze i-Visie uitwerken in een bedrijfsarchitectuur en in een aanpak voor het beheer op de informatie in ketenprocessen.

De rekenkamer vraagt extra aandacht van GS voor monitoring en controle bij de verdere implementatie van digitaal werken. Het doel van deze monitoring en controle zou moeten zijn dat op een zeker moment wordt vastgesteld dat de risico's voor de toegankelijkheid en vindbaarheid van informatie geminimaliseerd zijn.

De rekenkamer meent daarom dat thans een pas op de plaats moet worden gemaakt in het proces van vernietiging van inkomende papieren documenten. De provincie kan wel doorgaan met de vervanging van de papieren documenten door digitale documenten, maar het vernietigen van de papieren documenten zou volgens de rekenkamer pas weer moeten plaatsvinden als controle heeft uitgewezen dat de risico's op onvindbaarheid van informatie geminimaliseerd zijn.

De Zuidelijke Rekenkamer heeft het rapport Digitalisering en duurzame toegankelijkheid van informatie provincie Noord-Brabant op 6 januari 2015 aan Provinciale Staten van Noord-Brabant aangeboden.

0-0-0-0-0- Einde persbericht -0-0-0-0-0

Voor meer informatie: Zuidelijke Rekenkamer
drs. P.W.M. de Kroon, directeur-secretaris, T. 040 232 93 38 / 06 1830 3489
www.zuidelijkerekenkamer.nl